СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 150. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 28. червня, 1929.

VOL. XXXVII. No. 150. Jersey City, N. J., Friday, June 28, 1929. THREE CENTS.

ЗБІРКА ЗЕЛЕНИХ СВЯТ - ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

ПЯТЬ ДЕРЖАВ УЖЕ НАРАДЖУЄТЬСЯ В СПРАВІ ЗМЕНШЕННЯ ЗОРУЖЕНЬ

РОЗПОЧАТО ВСТУПНІ НАРАДИ АМЕРИКИ, АНҐЛІЇ, ФРАНЦІЇ, ІТАЛІЇ Й ЯПОНІЇ.

ВАШИНҐТОН, 27. червня. — За згодою американського уряду в Анґлії почалися вступні переговори в справі зменшення морських зоружень.

У тій конференції беруть кромі Америки й Анґлії участь ще Франція, Італія й Японія. Конференції рішають тільки приготовавчі питання. Вони мають рішити, як вести наради, кого запрошувати, де мають бути конференції, тощо.

Уряд дістав звідомлення, що конференції поступають скоро вперед.

ПРОГИБІЦІЙНИЙ УРЯД ЗДЕРЖУЄ „ВИХОВАВЧУ" ПРОПАҐАНДУ.

УЖЕ ВІДХОТІЛОСЯ РОЗСИЛАТИ ПРОПАҐАНДУ ПО ШКОЛАХ.

ВАШИНҐТОН, 27. червня. — Ще не минуло й тижня, відколи заповіджено урядову кампанію виховання дітей про потребу й корисність прогибіції, а вже прогибіційний уряд заявляє, що сеї пропаґанди покищо вести не будеться.

Таке рішенне видав прогибіційний уряд по довшій конференції, в якій взяли участь: д-р Дорен, голова прогибіційної служби; секретар скарбу Мелон; підсекретар Милз та заступник секретаря Ловмен.

У рішенню кажуть, що уряд мусить уперед добре розглянути всю літературу про прогибіцію, заки її пічнуть розсилати по школах. Здається, рішенне уряду спричинило обуренне громадянства зарядженнем сеї пропаґанди.

ПРОДУЦЕНТИ ЦУКРУ СОБІ ДОБИВАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ МИТА.

ХОЧУТЬ 6-ЦЕНТОВОГО МИТА.

ВАШИНҐТОН, 27. червня. — У слід за продуцентами вовни перед субкомітетом сенату для фінансових справ, що відбуває тепер засідання над митом, виступили продуценти цукру та собі домагалися підвищення мита на заграничний цукор. Хочуть вони підвищити мито до 6 центів і кажуть, що інакше їх промислови грозить небезпека від заграничної конкуренції.

З подібними домаганнями виступали перед комітетом фабриканти обуви. Між свідками в сій справі були не тільки фабриканти, але й робітники, які собі говорили те саме, що фабриканти.

ЗРІСТ ЛЕТНИЧОГО ПРОМИСЛУ.

ЗОРҐАНІЗОВАННЄ ЛЕТНИЧОЇ ФАБРИКИ НА 70 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 27. червня. — Про поступ нового летничого промислу свідчить найкраще повстанне 70-міліонового підприємства для виробу літаків і летництва.

Повстало се велике підприємство через злученне зі собою підприємств: Аеронавтична Корпорація Райта, Летнича й Моторова Корпорація Кертиса та Воздушна Компанія Кістовца.

Злучене підприємство думає запровадити в продукції ріжні ощадности і вжити їх для поширення досвідів на полі летництва.

СМЕРТЬ ЛЕТУНА В ОГНІ ЛІТАКА.

ПОГИБ ПІДЧАС КАТАСТРОФИ ЛІТАКА.

РУЗВЕЛТ ФІЛД, Лонг Айленд, 27. червня. — На сьому летничому полі случилося страшне нещасте. Невеличкий одноплощиновий літак, на котрому летіли 21-літний Френсиз Филип та його приятель Генрі Голдсмит, упав нагло на землю. Нафта літака вибухла сейчас полумінем, котрий обняв цілий літак. Филип погиб на місци. Його приятель, котрий не був привязаний ремінцями до літака, вилетів підчас випадку з літака, але полумінь його вже захопила так, що він помер незадовго з опарень у шпиталі.

„ЗАЯЦЬ" ЧЕРЕЗОКЕАННОГО ЛЕТУ В АМЕРИЦІ.

ШРАЙБЕР ПРИЇХАВ ДО НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 27. червня. — На кораблі „Леваятані" приїхав сюди вчора Артур Шрайбер, 22-літний мущина з Портленда, в стейті Мейн, котрий закрався був на літак „Жовта Птиця" та переїхав на ньому „заяцем" понад Атлянтійський океан.

У своїй розмові з ґазетярами Шрайбер заявив, що він не мав найменшого поняття, що його поступок загрозить літакови та що через такий крок літак не зможе долетіти безпечно до означеної цілі. Далі розповідав він про свої відносини з родичами. Говорив, що батько з ним уже не гнівається за його лет, бо прислав йому гроші, щоби він міг поїхати кораблем першою клясою.

КАЖЕ, ЩО РОСІЯ МАЄ ДОСИТЬ ЗБІЖА.

НЮ ЙОРК, 27. червня. — М. Кальманович, голова Зернотресту, говорив тут у розмові з представниками американських ґазет, що Росія має досить збіжа. Мовляв, сьогорічні жнива ґарні та Росія певно буде експортувати збіже через три-чотири найближчі роки.

Далі оповідав він, як то Зернотрест править 40 великими збіжевими фармами. Найбільша з тих фарм, положена в північнім Кавказі, має 120,000 акрів землі, яку трест управляє після американської системи великих фарм. Инші фарми мають менше землі.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

В пятницю, 28 червня, в 10 годині вечером на радіо стації W O R буде виконана програма під назвою „Українське Село". Квартет, зложений зі співаків М. Гребінецького, П. Ординського, Данилова та Бузановського, виконає такі українські пісні: 1) Кучерява Катерина, 2) Ой, у полі три криниченьки, 3) Гречаники, 4) Комар, 5) Журавлі, 6) Та орав мужик край дороги.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

До Харкова приїхав керуючий всеросійською чекою Ягода. Він мав наради з українським обер-чекістом Балицьким і Затонським у справі боротьби з постійними вбивствами на Україні большевицьких урядовців. Ягода вимагає, щоби всіх запідозрених в антикомуністичних настроях карати як найлютіше. Першими наслідками такої вимоги Ягоди були розстріли 37 українських селян в Умані, Полтаві, Катеринославі і т. д. Тепер Ягода виїхав до Одеси, щоби й там боротися з контр-революцією".

МАХНОВЦІ.

В Маріуполі на Україні закінчився судовий процес 20 бувших махнівців, що після втечі Махна за кордон зорґанізували були свою власну банду й убивали ріжних большевицьких комісарів та громили селянські ради. Три керовники цієї банди засуджені на розстріл, а инші до вязниці на час від 5 до 10 років.

ЦЕ НАЗИВАЄТЬСЯ: ОПІКУЮТЬСЯ РОБІТНИЦТВОМ.

На Україні в Донецькому басейні в майні „Марія" обвалилися стіни. Притім один робітник зістав забитий на місці. В той саме день у другій, „Горловській" майні також стався обвал стін. Тут обвал землі поранив двох робітників, а третій засипаний у бічнім вороті майни.

ЕПИСКОП ПРО ЗАМИРЕННЄ В МЕКСИКУ.

Архиєпископ Леопольд Руіс, папський делегат, що вів переговори з мексиканським урядом, видав до мексиканських католиків пастирський лист, у якому взиває їх слухати державної влади. Він каже, що згода з мексиканським урядом далеко не відповідає бажанням церкви, але церква мусить погодитися з фактами. Є се перша офіціяльна заява церкви від згоди з державою.

Богослуження мають відправлятися в мексиканських церквах уперше на свято св. Петра й Павла. Перша така відправа буде в місті Ґвадалюпе. Відправи в инших місцевостях гочнуться зараз, як тільки урядові комітети покінчать інвентар церковних маєтків та передадуть їх назад церковним зарядам.

ДОЛЯ ФІЛЯНТРОПА.

Анґлійський учений сер Дональд Росс, лавреат Нобля, роздав усе своє майно на наукові досліди і тепер у 72 році життя опинився в крайній нужді. Анґлійська преса почала збірку для вченого, приґадуючи громадянству, що завдяки його відкриттям тисячі тих, що приневолені їздити до тропіків, є нині забезпечені від страшних наслідків малярії та инших небезпечних тропікальних недуг.

ВОНИ ЧЕКАЮТЬ НА ВАШУ ДОПОМОГУ.

6 ДНІВ НА ЛАСЦІ МОРЯ.

Митовий кружляк Констанс виловив у суботу на морю, яких 30 миль на полудне від маяка Бівер Гарбор (Нова Шкотія), маленьку рибацьку лодку, а в ній португальського рибалку Мануеля Калісо. Виловлений рибалка розповідав, як то він вибрався на ловлю риби на одному португальському кораблі, як він висів з нього на лодку, відплив від корабля, не міг відтак через бурливе море добитися назад до корабля, та як то мучився на лодці, зданий на ласку й неласку филь, цілих 6 днів. Сухарі, які були на лодці, вистачили йому на три дні. Кілька кораблів переїздило поприн нього, не добачивши його, чи може не хотіли його ратувати. Калісо говорив, що з ним виплив на другій лодці ще один рибалка, але він не знає, що з ним сталося. Калісо не міг подати виразно імени свого корабля.

ЩЕ НЕ МОЖУТЬ ЛЕТІТИ.

Шведський літак, що затримався у Рейкджавік (Ісляндія) ізза зіпсуття машини, ще не може роспочати свого дальшого лету в Америку. Вже прибули німецькі механіки від компанії Юнкера, яка збудувала літак, але вони ще не напразили його. Летун Аренберг, що керує виправою, готовий кожної хвилини роспочати лет далі на Ґренляндію, як тільки машина буде направлена.

ШАЛЯПІН У ВАРШАВІ.

Шаляпін дає в Варшаві один концерт; здається, перший у цьому місті і хто зна, чи не останній. Гонорар, який бере король співаків, є такий великий, що лише великі столиці можуть покрити його своєю авдиторією. Найдешевше місце, стояче на „бантах" — кажуть — має коштувати 12 золотих.

НЕЗРОЗУМІЛЕ ЗДИВУВАННЯ

За пресою з Вильна повторяють инші польські часописи такий буцімто „дивний" факт: Університетська бібліотека Стефана Баторія у Вильні дістала від одної книгарні в Ротердамі листа з адресою: В. Пов. Пан Стефан Баторій; Університ. бібліотека, Вильно". Щож тут дивного? Що Голяндці не знають, хто такий Стефан Баторій або не розуміють польської мови? І нам доводилось читати недавно адресу: „ВПоважана Пані Союз Українок у Львові". Сотні таких адрес висилають що дня краєві фірми та установи в світ, коли не знають чужинних мов. А в Голяндії чи Анґлії, Франції чи Америці не хутко будуть по всіх інституціях, фірмах і підприємствах сидіти знавці славянських мов!

УСЬОМУ ВИНЕН ФЕМІНІЗМ.

Два німецькі вчені, Равль Франк і Е. Ебергардт, занялися прикрою проблємою: чому в Европі зростає скількість самогубств. Шукаючи причин цього явища, Франк ствердthrougжує, що біла раса взагалі слабне і в порівнанні з жовтою та чорною расою зменшується. Перша і головна причина: зріст фемінізму. Біле жіноцтво в змаганні до еманципації в першій мірі наслідує мущин: заробляє на хліб, сидить у бюрі, для вигоди, з еґоїзму не хоче родити ні виховувати дітей, виконує мужеські спорти, приймає мужеські звички і наслідком цього вироджується психічно та фізично. Діти таких жінок перечулені, „невиховані", себто дикі. Поширений нині погляд, буцімто спорт зміцнює расу, є зовсім помилковий. Погляньте на приклад Греції; Греки були народом, що зі спорту зробили науку, культ, національну дисципліну, релігію. А проте згинули. Чому? Бо ніякі фізичні вправи мущин не в силі зарадити фактові, коли вони не можуть мати добре уроджених, здорових, нормальних дітей. А нове покоління залежить у великій мірі від здоровля та вдачі жінок-матерей і їхньої дбайливости за діти.

ЛІКАР ЧУДОТВОРЕЦЬ.

У Сан Себастіяно появився надзвичайний лікар Азуеро, до якого пливе юрба пацієнтів з усіх закутин Еспанії. Азуеро, впевняють деякі віруючі в нього, ставить на ноги паралітиків і ревматиків за кілька хвилин. Він специяліст від недуг носа, вуха та горла, а лікує всі недуги єдиним способом: через ніс. Його метода зветься „носовою центротерапією". „Ніс — каже Азуеро — багато важніший орґан, ніж досі думали. При помочі простої операції носа я викорінюю недугу, що є в звязку з носом. Я не кажу, що лікую всі недуги, але багато з них. Нехай кажуть, що хотять на мене, але я таки буду продовжувати свою працю". Еспанські лікарі починають бунтуватися проти Азуера, який може бути ґеніяльним суґестіонером, або й звичайним ошуканцем.

АЛЬБАНІЯ І ГРЕЦЬКА МОВА.

Альбанський святий синод заборонив уживати в альбанській церкві грецької мови при відправах. Ця заборона є наслідком протесту, що підчас Великодня богослуження в православній церкві у Тірані відправляли по грецькому.

КОМУНІСТИЧНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ КЛИЧЕ ДО ПОВТОРЕННЯ КРІВАВОГО 1-ГО ТРАВНЯ

ЗАКЛИКАЄ ПЕРЕВЕСТИ У ВСІХ ДЕРЖАВАХ КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ 1-го СЕРПНЯ. БОЛЬШЕВИКИ КЛИЧУТЬ ПРОЛЄТАРІЯТ ДО СВІТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, А САМІ ЧЕКАЮТЬ ДОПОМОГИ ВІД СВІТОВОЇ БУРЖУАЗІЇ.

МОСКВА (СССР), 27. червня. — Комуністичний Інтернаціонал оголосив до світового робітництва відозву, в якій закликає пролєтаріят у всіх державах урядити 1-го серпня демонстрації проти „імперіялістичної війни". Інтернаціонал кличе пролєтаріят показати своїм правительствам, що він є могутня зорґанізована сила, яка не допустить до нової світової війни й кожного часу стане на оборону Радянського Союза.

Офіційний орґан радянського уряду, „Ізвєстія", пише, що імперіялістичні держави та „їх соціял-демократи льокаї" увесь час говорять про мир, а готуються до війни. Лише Радянщина викриває їх політику горлорізів, а тому вони всі хочуть знищення Радянського Союза. Разом з тим друга ґазета, „Червона Армія", кличе повторити скрізь берлінські кріваві події, що відбулися там 1-го травня, бо вона певна, що поліція всіх країн буде старатися не допустити до мобілізації та до демонстрації своєї сили революційним пролєтаріятом.

Незрозумілим і нельоґічним поступованнем треба вважати політику большевиків, коли вони з одної сторони стараються добитися визнання їх правительством Анґлії, підписують контракти з Фордом та з иншими капіталістами, а разом з тим кличуть пролєтаріят до боротьби проти тих самих правиельств та капіалістів, від котрих сподіваються дістати собі допомогу. Але це вже не перший раз, коли внутрішнє економічне становище Радянщини знаходиться в повній протилежности її зовнішній революційній політиці. Особливо теперішнє внутрішнє економічне становище Радянського Союза вимагає, щоби большевики як найменше махали червоним прапором перед очима капіталістичного бика.

СУДЯТЬ ЧЕХОВИЧА.

МІНІСТРИ КАЖУТЬ, ЩО ВОНИ ВИКОНУВАЛИ ПРИКАЗИ ПІЛСУДСЬКОГО. ПІЛСУДСЬКИЙ ЗАЯВИВ, ЩО ВІН МУСИТЬ ВІДПОВІДАТИ, А НЕ ЧЕХОВИЧ.

ВАРШАВА (Польща), 27. червня. — Роспочався суд спеціяльного верховного трибунала над бувшим міністром фінансів Чеховичем. В свойому поясненню Чехович зазначив, що він не є особисто відповідальний за перерозхід 62,000,000 долярів державних кошітв на ріжні потреби, які не передбачені були буджетом, затвердженим соймом. Всі спеціяльні витрати він робив по постанові кабінету міністрів і тому весь кабінет відповідає за них.

Переслухані свідки, бувші міністри Складковський та Квятковський, заявили, що всі члени кабінету міністрів завжди виконували волю Пілсудського, незалежно від того, чи він був премієром-міністром, чи звичайним членом кабінету. Сам Пілсудський зявився в суді і прочитав своє пояснення, в якому знову скритикував сойм та висловив задоволення, що йому нарешті пощастило трохи врізати соймові права. Притім заявив Пілсудський, що вину за поступовання Чеховича він приймає на себе й протестує проти того, щоби понижували гідність великої людини. Після цієї заяви Пілсудський вийшов із судового будинку, не давши суддям можливости поставити йому запитання.

Як тільки Пілсудський зявився в трибуналі, всі присутні там встали, крім суддів, і стояли, поки він закінчив читання свого пояснення та не опустив суду. Пілсудський відмовився сісти в суді й свою заяву зложив стоячи.

ТРОЦЬКОГО НЕ ПУСТЯТЬ ДО АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія), 27. червня. — Тут стало відомо, що більшість анґлійського кабінету міністрів висловлюється проти допущення Троцького в Анґлію. Ще нема офіційного рішення, але питання про допущення Троцького вже стоїть на черзі найближчого засідання кабінету міністрів.

Сам Троцький спростовує чутки, що нібито у нього в Царгороді був емісар від радянського уряду з дорученням, щоби Троцький взяв на себе налагодження анґльо-радянського порозуміння. Притім Троцький висловив надію, що він буде допущений в Анґлію як приватна особа.

СТРІЛЯЛА У ФРАНЦУСЬКОГО КОНСУЛЯ.

ВИМАГАЛА ВІДШКОДОВАННЯ ЗА НОГУ, ЯКУ СТРАТИЛА ПІДЧАС ОПЕРАЦІЇ У ПАРИСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ШПИТАЛЮ.

БЕРЛІН (Німеччина), 27. червня. — Місцевий французький консуль Бінет ледви врятувався перед стрілами одної литовської жінки. В париському державному шпиталю їй зробили операцію, в наслідок якої вона стратила свою ногу. Не добившись відшкодовання в Парижі, вона приїхала до Берліна й тут зявилася до консуля з вимогою дати їй гроші на подорож до Литви, а також хотіла подати знову вимогу про відшкодовання її французьким правительством.

Консуль заявив, що він не має для цього ні фондів ні уповноваження. Тоді вона вихопила револьвер й кілька разів вистрілила в консуля, але не влучила його. Тепер вона арештована разом зі своїм мужем, що прийшов з нею до консуляту.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АНҐЛІЯ А РАДЯНЩИНА

Багато галасу робиться навколо питання відновлення дипльоматичного звязку між Радянською Росією та Анґлією. Одні сподіваються, що від цього скріпиться становище большевицької влади в бувшій Росії, а другі думають, що це не лише пособить Радянщині економічно відродитися, але й самій Анґлії допоможе розвязати тяжку кризу безробіття.

Перші сподіванки можуть мати підставу лише тоді, коли разом з новим дипльоматичним визнанням большевицького уряду прийдуть до Росії чужинецькі капітали, які відродять її промисловість та допоможуть большевикам виконати їх ґрандіозні пляни економічно-промислової розбудови Радянщини, які вони уже не раз ухвалювали, але за браком коштів не переводили в життя.

З другої сторони, розбудована большевиками промисловість в Радянщині мусить утворити певну конкуренцію анґлійській промисловости й тим ще більше скоротити вимоги в Европі та Радянщині на анґлійські машини та инший крам. Добре поставлене добування вугля в Росії може значно скоротити попит на анґлійський уголь в Европі, чим знову ще більше погіршиться справа робітництва в угольному районі Анґлії, в цьому найголовнішому й найболючішому тепер нерві анґлійського економічного життя. Так саме й радянська нафта може зробити величезну конкуренцію для анґлійського вугля.

Тому уряд Мек Доналда, старающись ніби допомогти економічному відродженню Радянщини, в той самий час підготовлює ґрунт для виходу Росії на міжнародний ринок в характері анґлійського конкурента. Очевидно від цього справи анґлійського робітництва не поліпшаться, але зате анґлійський капітал знайде нове поле для своєї кольоніяльної політики, що не лежить в інтересах ні анґлійського, ні радянського робітника.

Отже визнання наново большевицького уряду правительством Мек Доналда лишиться лише політично-аґітаційним жестом, але не реальним актом, який дасть певні позитивні наслідки для обох сторін, як того чекають сторонники визнання. Справа економічного відродження Росії, а також справа розвязання питання безробіття в Анґлії, залежить не від того, чи Анґлія буде мати дипльоматичний звязок з Радянщиною, чи ні. А для цього потрібна санація всього економічного життя всіх світових держав, а також і зміна сучасного політично-економічного життя в Росії на таку систему, яка відповідає сучасним економічно-політичним відносинам у всьому світі.

ВІДВІДИНИ В ІНВАЛІДІВ

„Ви схочете відвідати Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові?"

„Ще й питаєте?" — відповідаю.

Урядник дивується.

„Що в тім дивного?" — дивуюся й я.

„А, бо як ми просили одного Американа зайти до нас, то він сказав нам: Я не хочу, щоби мені робили параду..."

„Невжеж інваліди справді робили йому параду?"

„Та за що? А він що зробив для інвалідів? Ні, він не тому не йшов, щоби йому паради не робили, бо на паради він тут був дуже ласий. Не йшов тому, бо кождий крок бувби осудом для його совісти (як він ще її має), що він для інвалідів нічого не зробив..."

„Та не всі знов „Американи" такі..." — кажу я. „Є люде і людиска. Одні працюють, другі лають тих, що працюють..."

„Знаю, знаю..."

„Отже коли йдемо?"

„Коли хочете? Я раджу зайти наперед до канцелярії Українського Товариства Допомоги Інвалідам."

„Добре."

Канцелярія міститься при Руській вулиці. Властиво се маленька комната, напів темна. Два столики, бюрко, немовби прихапцем збите.

Урядовець Товариства, що підходить звитатися, штильгукає й поскрипує штучною ногою. Він теж інвалід, втратив ногу в бою. Про нього вже мені говорили. Колись робив для Просвіти, а в Товаристві Опіки над Інвалідами працювали не-інваліди. Але з інвалідами не легко працювати: воєнні переживання та каліцтво лишили на кождому з них незатертий слід. Неодин з них терпкий, готовий до підозрінь проти урядників, що, мовляв, не дають йому того, що можуть. Неодин самий не знає, чого хоче. Вдоволити неодного тяжко, здається межі нема жаданням неодного з них. Не диво, що вони такі: вонiж хорі каліки. Кожний з нас бувби такий на їх місци.

Тому так тяжко бути урядовцем в Товаристві Опіки над Інвалідами. Такий урядовець мусить мати в собі терпеливість сестри милосердя. Уряд Товариства думав, що краще буде для нього, як на секретаря Товариства візьметься людину, що сама є інвалідом. Може другі інваліди будуть відноситися з кращим довірем до Товариства. Се помогло в дечому, та не зовсім. Сказано, інвалід хора людина. Хорий, як малий. Хорому все гірко. І тяжке життя має урядовець-інвалід. Банує за тими щасливими днями, коли він працював зі здоровими людьми. Але він знає, що він ще краще дає собі раду з інвалідами, як давби не-інвалід, і тягне ярмо.

Ярмо. Хорому бути пістункою других хорих. Підозріння хорих звертаються й на нього, хоч він інвалід. Мовляв, громадянство гроші складає, великі суми складає, а інвалідам не дає. Приходиться придумувати способи, якби запрошувати до заряду самих інвалідів. Увійшли в уряд, побачили, що балачки про величезні суми, складані громадянством, се байка. Се, що уряд не мавби розділити всього до цента, теж з пальця виссане. Але розвяжеться одну справу, друга виринає. Мовляв, урядовець за богато побирає. Треба показати, що секретар бере за свою тяжку роботу 250 польських злотих у місяць, низьку заплату, за яку урядовець тільки животіти може. „Не цілих трицять долярів у місяць, і ще нарікають?"

Не він се все говорив, а другі се говорили про нього, а він стоїть на здоровій нозі, просить сідати та питає, від чого вам зачати показувати діяльність Товариства для інвалідів. Потреби Товариства великі. Один польський генерал недавно говорив на восьмій конвенції інвалідів у Польщі, що відбулася в Варшаві: „З огляду на те, що Польща бідніша від других держав, то й польські інваліди мусять терпіти більше, як інваліди других держав." Так говорив польський ґенерал, хоч маршалок Пілсудський на цій конвенції гарантував польським інвалідам, що „лечене і протезоване бендзе сен одбиваць на кошт паньства". Коли таке положеннє інвалідів-Поляків, що мають свою державу, а провідника війни справдішним диктатором сеї держави, то як поводиться українським інвалідам, Українцям, що держави не мають, що живуть у державі, яка їх побила?

Польські ніваліди мають за собою державу. Вони дістають допомоги від держави й добровільні жертви від громадянства. Сі жертви теж піддержує держава. А українські інваліди? Державної допомоги вони не дістають. Навіть ті інваліди, що моглиби діставати за свою участь у світовій війні, часто допомоги не дістають з ріжних причин. Свого часу Польща проголосила була, щоб управнені подали свої просьби о допомоги до певного терміну. Було се перед вирішеннем приналежности Галичини аліянтами і тому всі принципіяльні противники польської окупації подань до Польщі не подавали. Пізніших подань польський уряд не узгляднював, а польський сойм держить внесення українських послів о визначення нового речення для таких просьб неполагодженим.

Український інвалід може дістати допомогу тільки від українського громадянства. Та українському громадянству польський уряд ставить усякі перешкоди в збірці на допомогу українським інвалідам. Тоді як польським інвалідам дається допомогу з уряду, а другу допомогу збирається з добровільних жертв при допомозі уряду, українські інваліди мають без кінця всяких клопотів з польським урядом. Одно слово в відозві вистарчало для відмови збірки.

„Цо ту нарисовано? Тризуб? Ні. Тризуба дозволити не можу."

Не стало тризуба. Принесли новий без тризуба. Урядник питає: „А то цо? Король Данило? Нє позвалям".

Не стало короля Данила. „А цо то? Козак? Нє дозвалям".

Усунено й козака. „А цо то? Кіюф? Століца України? Нє дозвалям".

Поставлено тільки Золоті Ворота. Може їх не рушить польський сатрап, бож на них нібито один польський король свій меч щербив. І се йому не подобалося, бо з Золотих Ворот лишилася руїна, а се могло мати якесь укрите значіння.

І так з усім.

Товариство стоїть під спеціяльним підозріннем польської поліції, хоч воно робить чисто гуманітарну роботу. Вистарчить глупий або злобний донос, щоби в канцелярії Товариства зявився урядовий комісар, забрав книжки, опечатав шафу, перервав діловодство, мало не завісив роботи Товариства на довгі тижні й місяці. Який клопіт не малаби поліція в місті, зараз мститься на інвалідах. Досліджують, тягнуть урядовців, випитують, тягнуть протоколи. Переконуються, що все тільки робота гуманітарна, звертають книжки, але ще задержують кореспонденцію. Звернуть кореспонденцію нині, а завтра знову можуть книги заарештувати.

Мимо сього урядники Товариства все таки добивалися попередних років збірок, і сі збірки були, як на наші умови, поважні. Поважні не як на потреби інвалідів, а як на наш край, винищений довгою війною, винищений окупацією. Поважні, коли взяти під увагу, що серед нашого громадянства ще є богато людей байдужих до найживучіших справ нашого народу. Коли ще є богато, які народови дають тільки одну критику-лайку. Коли ще є богато, які не вважають за потрібне піддержувати інвалідів, бо, мовляв, армія не добула самостійности.

Товариство робило, що могло, і робота поступала. Кождого року збирано більше. Кождого року зростала серед громадянства свідомість потреби підпомагати тих, що впали жертвою української боротьби за самостійність державну. Була надія, що в будучности справа піде ще краще. Щоби до сього не допустити, окупаційний уряд дає до зрозуміння, що вже більше збірок на інвалідів не дозволить. Значить, най гинуть ті, що билися за українську самостійність.

„Як українське громадянство в краю не може урядити явних збірок для інвалідів, то сих збірок у краю майже не буде. Тоді інвалідам зможе помогти тільки Америка. Тільки там ще живе українська маса, яка може свобідно урядити збірку для інвалідів. Чи схочуть американські Українці помогти інвалідам? Чи розуміють вони потребу такої допомоги?"

„Край нетерпеливо жде відповіди."

В який спосіб поступає Товариство в уділюванню допомоги інвалідам?

Товариство Опіки над Інвалідами уділювало з кінцем 1928 року правильну ренту 395 інвалідам. Рента залежить від того, на скільки інвалід є покалічений. Се покаліченнє рахується процентами: інвалід, що зовсім нездібний до зарібковання, се інвалід на 100 процентів. Трохи краще ситуовані се інваліди 95 до 90 процентові. І так далі. Чим менше інвалід заробити може, тим більшу ренту він повинен діставати.

Висота ренти? Вона, якщо так можна сказати, смішно низька. 100-процентовий інвалід, дістає 150 злотих місячно.

Зовсім сліпий чоловік без усякого маєтку, без здібности до зарібку, 150 злотих у місяць? Скільки се на американські гроші? 17 долярів на місяць на удержаннє чоловіка, що лежить спаралізований через те, що бився за українську державу. Тож то нема що дивуватися, що між інвалідами є люди, які кривдують собі з допомоги.

Але й Товариству нема що дивуватися, що воно більше не може дати. Села наші тямили за допомогу українським інвалідам, як довго память війни за самостійність була жива. Тоді ще горіла любов до борців живим огнем. Та любов замолода, щоби горіла довго. З часом вона слабне. Село не дбає. Лишає інваліда на родину або нарід. Хай народ увесь дає. Декотрі села таких інвалідів не мають, чому вони не мають помагати? Як хто хоче звільнитися від обовязку, викрут скоро найде. В Америці люде мусять бути майстри від викрутів: щоби не довідатися про інвалідів, скаже, що він не схоче відвідати Товариства, щоби йому паради не зробили...

До Товариства зголошується кождого року щораз більше інвалідів. Видно, села щораз більше їх покидають. Напір на буджет Товариства зростає. Спершу вистарчало 90.000 злотих, відтак треба було 100,000, тепер уже 300.000 злотих не вистарчає.

Знову: „Чи поможе Америка покрити нам сі потреби?"

Кромі рент Товариство дає допомоги інвалідам на лічення, на справлювання їм протез, на репарації старих протез.

У „Виказі Підмог" написано: „Лещишин Кіндрат, 16. I. зубна протеза... 140 злотих". Що се таке? Проста річ: куля попала жовнірови в щоку, відорвала йому щоку. Треба було вставити йому штучну. Сих 15 долярів се кошт сеї штучної щоки.

За 15 долярів штучна щока. Лячно подумати про тих українських патріотів в Америці, що не хочуть давати жертв для українських інвалідів, коли без 15 долярів людина може з голоду загинути без щоки...

„А що се репараціа протези?"

„Має чоловік приміром штучну ногу. Ось таку. Тут є шрубки, тут є пружини, тут ремінці. Залізні сустави, деревляні кости немовби. Все те з часом псується. Треба направляти. Се коштує" — говорить, немовби виправдуючися, що воно коштує в Европі. Немовби в Америці нічого не псувалося і нічого не коштувало. Алеж правда, в Америці є люди, які так думають.

Не стає сили питати про дальші позиції звіту.

Чи то вся допомога для інвалідів?

О, де ще вся! Є ще не-каліки, але хорі. Приміром, на сухоти. Попаде в бою чоловік у воду, простудиться, але не лічиться. Нема коли, треба воювати, волю добувати. Ходить простуджений або з запаленнем легенів. Може загине, а може виходиться. Як виходиться зі запалення, то може дістати сухоти. Скінчилася війна, а він вертає домів. Думає меч заткати в поле й землю орати. Але сили не стає. Страшна хороба його точить. Він не признається. Відтак признається, але не піддається. Наконець, ніяке завзяттє не поможе. Йде до лікаря, а сей каже: „Таж ти, чоловіче, зі сухотами давно ходиш. Кинь роботу".

„Коби можна! А хто землю обробить? Жінка?"

„А як і жінка від тебе заразиться? І діти?"

Бачить тоді чоловік, що так не може бути, щоби інвалід, що за волю України бився, здоровлє сій Україні відбирав. Шукає інвалід притуловища. Де його найти? В державнім шпитали? В польській суспільности?

„Дозвольте на хвильку. Мушу полагодити отсю сторону. Чого вам треба?"

Блідий чоловік, на обличу виписане інвалідство — питає: „Коли похорон нашого товариша в Винниках?"

Урядник пояснює, що о 2. годині сполудня та яким омнібусом їхати до Винник.

„Хто се помер?"

„Власне один з інвалідів, хорих на сухоти... покінчив свої муки, а ті, що їх недуга ще не доконала, йдуть відпровадити на вічний спочинок товариша обоїх..."

„Там у Винниках є захист для таких недужих інвалідів. Тепер там шістьох лишилося. А у Львові є Дім Українських Інвалідів. Але чи не краще булоби нам піти до нього?"

(Кінець буде).

В. Кедровський.

1919 РІК

(5)

Я розповів йому, що бачив лише Швеця на двірці і, коли його не заарештували, то він мав би приїхати цим же потягом.

— Господи! Ну, чого вони там сидять? Тут треба вже робити справи, а їх немає! — зауважив Петлюра.

Привітавшись в цей день вдруге з Коновальцем, я звернувся до нього з проханням негайно послати до Херсону, або хоч на стацію Явкино своїх людей, аби вони дали вказівки, що треба робити українським частинам в австрійській армії, які мали там зібратися. Бо я виїзджаючи сам не знав, чого їду і що буду робити тут, а тому нічого не міг певного їм сказати.

— Гадаю, — говорив я, — що частину можна негайно одіслати до Львова, а якусь частину, як наприклад штурм-батальон, кинути поки на Київ, а коли його візьмемо, то відправимо тоді до Львова більші сили.

Коновалець, уже напівсонний від перевтоми, вислухав мене і вказуючи на незнайомого мені пана, що все міряв кроками кімнату, сказав:

— Ті війська підлягають Національній Раді, а це її представник, д-р Наззрук. Розкажіть йому і хай він пішле туди людей та зробить відповідні розпорядження, а я дам йому в допомогу своїх людей.

Таким чином я познайомився з доктором Назаруком який не дивлячись на свій незграбний вигляд, робив враження людини енерґійної. Вислухавши мене, він показав на своє горло і сказав, що сам поїхати не може, бо чується хорим. Я звернув йому увагу, що самому можна не їхати, а треба лише дати вказівки, що їм робити, а вже Коновалець дасть своїх людей, які поїдуть. Він пообіцяв обовязково зробити те, що я казав. Звикши виконувати те, що я скажу, я був певний, що Назарук зробить так, як обіцяв, і тому я не цікавився більше цим. Тай події пішли таким темпом, а робота так захопила всіх нас, що не було часу до думання. Дізнався я, що ніхто не був післаний до тих військових відділів лише тоді, як довідався, що їх обеззброїли Німці і вони здеморалізованими, розбитими ватагами верталися до Галичини.

Для історії наведу, які там військові, цілковито українські, частини були. Бракувало лише офіцирів, бо Німці й Поляки, що раніше були в них, виїхали трохи раніше до себе до дому.

Був там прекрасний штурм-батальон XVII австрійського корпуса в 600 жовнірів з повним складом офіцирів і повним озброєнням. Три батальони 15 полку піхоти — 1800 жовнірів. 58 полк піхоти в 2000 жовнірів. 4 ескадрони уланів 300 шабель Українців. Артилерійська бригада в 16 гармат. Тяжка 18-цл. батерія в 2 гармати. Команда саперів 200 люда. Майже вся 7 кавалерійська дивізія. Крім того окремі команди технічні, звязку то що. Це була грізна сила порівнюючи з тим, що мали Січові Стрільці, біля 900 стрільчиків, та ще й не зовсім узброєних. Навіть порівнюючи з тим, яке військо тоді билося під Львовом, це була сила, якаб могла всю галицько-польську війну привести до иншого висліду.

Але ні в самих військових частинах, ні поза ними не знайшлося людей, які-б скерували їх в потрібному напрямку. Навіть представник Національної Ради на Великій Україні так захопився протигетьманською писаниною, що забув про свої обовязки: дістати допомогу Галичині для бортьби з Польщею. Лише отаман Воєвідка на власну руку прийшов, здається, з Катеринослава до Одеси, а звідти без жадних інструкцій і наказів вирушив до Львова, де приймав участь в боях з своєю гарматною батерією.

Зате 3-ий батальон Поляків 15 полку дійшов з Херсонщини до Галичини. Від під Ходоровом прорвався через У. С. Стрільців і під Львовом пристав до польської армії. Українцям це було далеко лекше зробити, бо й Німці до них не ставилися так вороже, як до Поляків. Лише брак відповідних людей з широкою ініціятивою з одного боку, та недбальство з другого боку, привели до того, що така прекрасна боєва сила пішла на марно.

Назарук пішов в другу кімнату дописувати відозву проти гетьмана і закликуючи до повстання, а я, трохи обмінявшись думками з Петлюрою, пішов до другої кімнати спати. Там, на постеленій на землі соломі, уже хропіло де скільки душ. В темноті я не роздивився, хто там і скільки було, а вибравши напомацьки вільне місце, підклавши жмут соломи та кулак під голову, теж скоро заснув, як убитий.

Прокинувся на другий день я досить рано. Оглядівся навколо. З правого боку спав біля мене незнайомий мені чоловік з великою лисиною на голові і сивий. По обличчу видно було, що належав до кляси інтеліґенції. З другого боку хропів на всі завертки, забрьоханий по самі вуха в грязюку член Директорії Ф. Швець, якого над ранком привели стрільці з двірця Білої Церкви аж до бараків. Мабуть кільометрів 3—5 довелося йому тьопатися по болоті.

Пізнійше Швець розповідав про свої пригоди те, що він показав, коли потяг був спинений, свої фалшиві документи, бо гадав, що на двірці стрінуть його ті, що знають його.

— Але, — росповідав він, — коли я зійшов на двірці з потяга, то й серце у мене завмерло з переляку. Побачив, що навколо вешталися жовніри в сталевих французьких шеломах. Ну, вирішив я, от попався, так попався: цеж гетьманські війська захопили вже двірець! Але, що робити? Підходжу до одного і питаю обережно, по московському: „скажітє, гдє тепер Січовиє Стрільці?" А він відразу настави багнета проти моїх грудей та: „А вам на що знати? Ходіть сюди до старшини! А потім і потягнули мене до штабу Стрільців. Ну й натотомився-ж я, брьохаючись по грязюці в пітьмі!

Тут непорозуміння виснилося і він солодко заснув на соломі.

В другому кінці кімнати сидів, підкручуючи догори свої вуса, теж незнайомий мені офіцир. На перший вигляд він своїми маленькими, глибокосидячими очима, зрісшимися до купи на переносою бровами, які він увесь час ще більше хмурив, зробив на мене враження кримінального типа, з яким я б не хотів в свойому житті стрічатися. То був зле ославлений пізнійше отаман Біденко, герой погромів і грабунків по цукроварнях.

Прокинувся той лисий, що лежав поруч зо мною. Тут ми представились один другому. Він був ґенерал Осецький, призначений уже начальником штабу республиканських військ. З першого дня знайомства з ним мені в память врізалася його надзвичайна турбота, бо не міг знайти собі зручного місця деб поголитися: — Бо не підголившись, — казав він, — я не можу спокійно робити жадної справи!

— Твердо сидить звичка в ньому старого російського ґенерала, — думав я, коли бачив, як він носився, ніби курка з яйцем, із своїми приладами до голення, в той час, як всі вже кипіли в підготовчій праці.

Петлюра дуже довго вагався, чи підписувати самому універсал про повстання, чи чекати инших членів директорії, крім Швеця. З нетерплячкою очікував приїзду хоч би Винниченка. Він вагався тому, що не хотів, аби запідозріли його в бажанню виломитися з солідарности з иншими членами директорії. Але й відтягати не можна було, а тому ми радили йому відкинути всяку дрібязковість та підписати відозву в імені головного отамана республиканських військ, що він зрештою і зробив.

В остаточній редакції в цій відозві, що ввалася універсалом, було написано в головній части її таке:

„По наказу Директорії Української Народньої Республики, я, як верховний головнокомандуючий, закликаю всів українських салдат і козаків боротися за державну самостійність України, проти зрадника, бувшого царського наймита ґенерала Скоропадського, самочинно присвоївшого собі права гетьмана України. По постанові Директорії, Скоропадський оголошений по-за законом за утворені ним злочинства проти самостійности Української Республики, за знищення її вольностей, за переповнення її тюрем найкращими синами українського народу, за розстріл селян і за насильства над робітниками і селянами. Всім громадянам, мешкаючим на Україні, забороняється під загрозою військового суду допомогати кровопійцеві ґенералові Скоропадському в тіканню, подавати йому споживання і захисток. Обовязок кождого громадянина, мешкаючого на Вкраїні, арештувать ґенерала Скоропадського і передать його в руки республиканських властей.

„Гетьманські розпорядження і накази по військам касуються; військові частини гетьмана Скоропадського, аби усунути даремного кровопролиття і розрухів, повинні перейти до лав військ Республики, вслід за тими, які вже перейшли.

„Війська Республики мають на меті до щенту знищити лад, заведений гетьманським урядом, знищити нагайку, на яку він спирався до останнього моменту" і т. д.

Як тільки універсал цей був підписаний Петлюрою, він негайно був переданий до Білої Церкви в друк і за пару годин в тисячах примірників уже розповсюджувався. Одночасно у Київі, з датою 15 листопада була розкинена майже анальоґічна відозва, за підписом членів Директорії: Винниченка, яко голови, Петлюри, Швеця і Андрієвського.

(Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється, що Аматори при українській парохії в Алентавн, Па. не грають жадного представлення в неділю, 30 червня 1929 р.

Гр. Пипюк, дякоучитель.

INTERNATIONAL PAPER and POWER COMPANY.

Boston, Mass., June 12, 1929.

Заряд Директорів проголосив звичайну квартальну дивіденду один і три четвертих процентів (1¾%) від Збірного 7% Спомагаючого Стаку сеї Компанії і звичайну квартальну дивіденду один і пів процентів (1½%) від Збірного 6% Спомагаючого Стаку сеї Компанії за біжучий квартал, платний 15. липня, 1929, шеровцям записаний на прикінці, 25. червня 1929. Чеки вишлеться почтою. Книги змін не будуть замкнені. 150

R. G. LADD,
Assistant Treasurer.

УВАГА! — САВТ ПЛЕЙНФІЛД!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ПРОСВІТА відділ 312 Укр. Народ. Союза

Батько (до синка): Чекай, навчу я тебе курити папіроски!

Синок: Коли я вже вмію курити навіть цигара, прошу тата.

—o—

— Я дістав те убрання з двома парами сподень.

— Ну, і як воно тобі подобається?

— Не дуже, бо тепер за горячо носити дві парі сподень.

—o—

Спільний інтерес.

Коли ще Троцький був всевладним диктатором, відвідав його раз його батько. Коли вони лишились самі, каже він:

— Слухай, Лейба, передімною ти не потребуєш мати ніяких тайн. Скажи мені щиро, що се значить... Я знаю, що сей інтерес ти основав спільно з Леніном. Тимчасом скрізь чую лише імя Леніна... сказав Ленін... зробив Ленін... — скрізь висять портрети Леніна, а поруч нього твого нема...

На се Троцький:

— Бачиш, тату, правду кажучи, то інтерес є мій. Але фірму дає Ленін.

—o—

— Чому бузьок стоїть на одній нозі?

— Я не знаю.

— А тому, бо колиб він і тую підняв, тоді впав би.

ВІДОЗВА

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ЗА ОКЕАНОМ.

Сотки літ неволі нашого народу в Старому Краю зробили з нас рабів і наймитів чужих вельмож на нашій таки землі. Ми не думали навіть дотепер реально, щоби шляхом матеріяльних здобутків, через творення незалежних варстатів праці — через торгівлю і промисл, цей головний чинник в добуванню матеріяльних средств до життя, єдиниць і народу здобути волю — стати господарем, а не наймитом у себе дома.

Чужим стало чуже наше місто, висисаючи соками нашого села! Не маючи міста — не можемо мати сотки сіл!

І тепер, коли переселене малоземельне село не має з чого прожити, спрямуймо його в місто до ремесла, промислу й торгівлі.

Дляцього Товариство „Союз Українських Купців" у Львові взяло на себе отсю велику ролю в переломовій добі нашого відродження. Так само товариство, котре само нечисленне в відродженню, до того незасібне й дрібне щодо якости й скількости — звертаєтьтся тому з просьбою до всего громадянства піти з поміччю моральною й матеріяльною в розбудові нашого економічного життя, а перш за все помогти збудувати бурсу для торговельної і промислової молоді, де можнаби для бідних і здібних селянських дітей дати приміщення на 4 роки в підготованню їх до фахового знання і в той спосіб дати змогу приплививи селянського елементу до міста. Буде се живий і реальний памятник десятилітного ювилею народного зриву. Нехай 1929 рік буде зворотним в нашому житті.

Відгукніться всі — хоч словом! Відгукніться всі наші купці і промисловці в Ню Йорку, Едмонтоні, і Нюарку, у Филиделфії і Чикаго, деб ви не були, всі наші меценати, всі, котрі на спосіб американський, розумієте, що правдивий шлях до розбудови й економічної незалежности та добробуту народу — це шлях промислу й торгівлі! Ваша поміч не конечна сумційна а рентовна буде по всі часи — навязуючи до колишньої світлої нашої минувшини, коли перші наші князі були й великими купцями.

Ласкаві жертви просимо слати на вкл. книжочку „Фонду Бурси" для торг. пром. молоді до Торг. Промислового Банку, Львів, Боїнів, ч. 4.

Заговоріть та попріть нас в нашому ділі!

За Раду Т-ва Союз Укр. Купців і Промисловців, Львів, Підвале 9/I.:

Гр. Гануляк, предсідник;
Дм. Конюх, секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

РАСІН, ВИС.

Народний концерт.

Дня 2. червня б. р. наш 158 відділ У. Н. Союза устроїв концерт і баль. До концерту ми запросили хор демократичної січи з Шикаго під орудою п. С. Мусійчука. Всі хористи приїхали до нас спеціяльним босом, не пожалкувавши свого труду, бо їм довелося їхати цілих 75 миль.

О годині 2-ій розпочався концерт. Піднеслася куртина й перед глядачами стало на сцені 30 співачок і співаків у роскішних народних строях. Всі присутні привитали хор гучними оплесками. Велику програму добре виконали хор співаючи такі пісні: „Сміло, друзі", „Васильку, відки йдеш", „Туман яром", „Гуляймо си", „Ой орав мужик" та инші. Сольові точки гарно були відспівані панною Пелех, панею Шумовською, а також панею Мусійчук та самим паном Мусійчуком. Кожного співака люди викликали по кілька разів, бажаючи повторення нимн свого співу.

Молода школярка гарно відспівала пісню „Віють вітри" і „Тра-люля".

Дуже добре відспівали восьмеро дівчаток: „Баламуте" і „Лугом іду". Але людям найкраще подобалися танці, які були виконані дітьми, особливо Й. Гірняком та М. Абрамиком.

Програму концерту доповнювали січові вправи.

Пізніще відбулася вистава „Ідцо сват" та „Сатана в бочці". Обидві штуки були добре відіграні такими аматорами: п. Шумовськими, Гірняком, Гуміняком, Юрчаком. Біжановським, Герасимом, Жовнірчаком, панею Сахно, та п. Мусійчуком з женою в ролях Мельника та Феськи.

Шикаговська „іст сайдська" кольонія може бути горда, що має у себе такий гарний співацько-драматичний гурток під проводом С. Мусійчука.

На концерті й на забаві було досить людей і навіть були такі, що приїхали з Мілвоки та Кеноша. Баль тягнувся до пізньої ночі.

Чистий дохід розпреділений так: на Сиротинець У. Н. Союза 10 дол., на У. В. О. 10 дол., на Рідну Школу 5 дол. 35 цнт. Всі гроші в сумі 25 д. 35 ц. вислані через Обєднання на призначені ціли.

За уряд 158 відділу У. Н. С.
А. Дзюдан, голова;
А. Шупінеї, секретар;
В. Корчинський, касієр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.